

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Beslut

Datum
2021-05-17

Dnr (anges vid skriftväxling)
511-367-2021

Dossiérnr
NVR2054342

Beslut för bildande av naturreservatet Sölvbacka strömmar

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn: Sölvbacka strömmar
 NVR-id: 2054342
 Natura 2000: Sölvbacka strömmar SE0720369
 Kommun: Berg
 Län: Jämtland
 Fastighetskarta: 69E 6bS
 Lägesbeskrivning: Cirka 10 kilometer sydöst om Storsjö kyrka och 27 kilometer nordväst om Börtnan
 Centrumkoordinater: N: 6962937 E: 413357 (SWEREF99 TM)
 Fastigheter: Del av Storsjö 2:7, 4:1, 5:2, 7:5, 7:7, 8:5, 15:5, 15:7 och 16:3.
 Markägare: Svenska Cellulosa Aktiebolaget (SCA) samt SCA Skogsfastigheter Aktiebolag
 Förvaltare: Länsstyrelsen Jämtlands län
 Totalareal: 155,7 hektar, varav 78 hektar produktiv skogsmark
 Vattenareal: 43,7 hektar

Innehållsförteckning

Länsstyrelsens beslut	3
Syftet med naturreservatet	3
Skälen för beslutet	3
Beskrivning av området	4
Föreskrifter	5
Undantag från föreskrifterna	7
Skötselplan.....	8
Redogörelse för ärendet	9
Ärendets beredning	9
Synpunkter på förslaget till beslut	9
Länsstyrelsens bedömning	11
Naturvärdesinventeringar.....	13
Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser	13
Konsekvensutredning.....	14
Upplysningar	15
Bilagor.....	16

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärks på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn ska vara **Sölvbacka strömmar**

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald samt att skydda och vårda värdefulla naturmiljöer. Områdets strömmande, ekologiskt funktionella vattendrag med dess mångfald av livsmiljöer och arter samt det område som utgör vattendragets skyddszon ska bevaras och utvecklas.

Syftet är samtidigt att bidra till att uppfylla de åtaganden som följer av att området är utpekad att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, enligt Art- och habitatdirektivet.

Vidare är syftet att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet uppnås genom viss återställning av vattendragets hydrologiska och morfologiska förutsättningar och därefter fri utveckling. Syftet nås även genom anordningar för att underlätta friluftsliv.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Ett till stora delar ekologiskt funktionellt vattendrag.
- En mosaikartad vattenmiljö som med sin mångfald av biotoper ger livsutrymme för olika arter, däribland reproducerande bestånd av öring, harr och sik.
- Ekologiskt funktionell skyddszon med intern beståndsdynamik.
- Häckande skogs- och våtmarksfåglar.

- Natura 2000-naturtypen större vattendrag (3210).
- Natura 2000-arterna utter (1355), sångsvan (A038), fiskgjuse (A094), järpe (A104), tjäder (A108), trana (A127), orre (A409), spillkråka (A236) samt tretåig hackspett (A241).

Beskrivning av området

Naturreservatet Sölvbacka strömmar är beläget i Bergs kommun, cirka 10 kilometer sydöst om Storsjö by och 27 kilometer nordväst om Börtnan. Området är cirka 156 hektar stort och utgörs i huvudsak av Sölvbacka strömmar vilka är en del av vattendraget Ljungan och har gett naturreservatet dess namn. Området omfattar Ljungans sträckning från Storsjön, belägen 560 meter över havet, och cirka sex kilometer ner till Över-Grucken, 500 meter över havet. För att vattendraget ska ha en funktionell skyddszon har även en del skog inkluderats i naturreservatet. Berggrunden består av granit med inslag av bland annat marmor och olika typer av sandsten, skiffer samt stråk av diabas. Den dominerande jordarten inom naturreservatet är morän.

Sölvbacka strömmar har höga naturvärden med mångskiftande ekosystem både i och omkring älven. I vattendraget förekommer ett flertal olika strömtyper, selområden, partier med flergrenighet, olika botten typer samt olika vegetationsformer. Den mosaikartade vattenmiljön, med sin mångfald av biotoper, ger livsutrymme för till exempel fiskarterna öring (*Salmo trutta*), harr (*Thymallus thymallus*) och sik (*Coregonus maraena*). Sölvbacka strömmar är även ett trivselsområde för utter (*Lutra lutra*) och bäver (*Castor fiber*) liksom för fågelarter som fiskgjuse (*Pandion haliaetus*), sångsvan (*Cygnus cygnus*) och trana (*Grus grus*). Vattendraget är dock påverkat av historiskt skogsbruk, genom timmerflottning, då en del sträckor rätades ut och rensades från block och sten. Rensning har resulterat i minskning av naturlig variationen i framförallt vattenhastighet och bottenstruktur. För att skapa ytterligare förutsättningar för växt- och djurlivet att utvecklas och ge möjlighet för ett hållbart ekosystem behövs en del återställning av vattendraget utföras. Återställningen av flottledspåverkan innebär bland annat att rensvallar med sten och block återförs till vattendraget vilket leder till förbättrad morfologi och ökad kontakt med den ekologiskt viktiga strandzonen. Detta gynnar bland annat strandnära lövträd och tillförsel av död ved vilket är viktig för olika livsformer i både vattnet och på land.

I likhet med vattenmiljön är också omgivningen runt älven mosaikartad och utgörs av svämängar, myrar, björkkärr (*Betula* spp.), näringsrik granskog (*Picea abies*), gransumpskogar, lövträdsrika strandskogar samt svämlövskog. Längs delar av älven förekommer naturliga svämplan och översvämningszoner. Flera mindre rikkärr finns i vattendragets omedelbara närhet. I den älvnära skogen dominerar intern beståndsdynamik, där gamla träd dör och faller och nya växer upp. Skogen utgörs i huvudsak av gran och lövträd som björk, gråal (*Alnus incana*), hägg (*Prunus padus*), sälg (*Salix caprea*) och en del tall (*Pinus sylvestris*). I den mosaikartade omgivningen har en del orkidéarter samt rödlistade arter som järpe (*Tetrastes bonasia*), hussvala (*Delichon urbicum*), spillkråka (*Dryocopus martius*), svartvit flugsnappare (*Ficedula hypoleuca*), garnlav (*Alectoria sarmentosa*) och gräddporing (*Sidera lenis*) observerats. Även contortatall (*Pinus contorta*) har observerats, men då denna inte är önskvärd inom naturreservatet kommer den att bekämpas.

Utöver naturvärdena som finns vid Sölvbacka strömmar så är området även ett för friluftslivet värdefullt sportfiskevatten som lockar många fiskare.

Fornlämningar, bland annat i form av en stenåldersboplats, finns i området.

En mer omfattande beskrivning finns i skötselplanen, bilaga 4, och artförteckningen, bilaga 5.

Föreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro eller spång
2. utöka befintlig byggnad eller anläggning,
3. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
4. anlägga väg, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
5. dika, kulvertera dike, dämma, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållande,
6. utföra skogsvårds- eller skogsskötselåtgärder, eller på annat sätt fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående och liggande döda träd eller delar av träd,
7. införa för området främmande växt- eller djurart,
8. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra växtnäringsämnen,
9. framföra motordrivet fordon i terräng på barmark.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

10. riva bäverdammar eller bäverhyddor,

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisning,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor vid platser markerade på karta, bilaga 1,
3. underhåll av vindskydd med eldplats samt väg, markerade på karta bilaga 1, vilket även inbegriper röjning av sly runt vindskydd,
4. möjligheter att anlägga rastplatser med eldplats och utedass på platser markerade på karta, bilaga 1, inklusive underhåll och röjning av sly,
5. återställning av vattendragets naturliga strukturer och vård av omgivande strandzon, vilket inbegriper fällning av träd och urtag av sten i strandkanter samt tillförsel av lekgrus och nödvändig körning med erforderliga arbetsfordon under arbetets gång,
6. återintroduktion av flodpärlmussla (*Margaritifera margaritifera*), i område markerat på kartan, bilaga 1,

7. kalkning vid behov, i område markerat på kartan, bilaga 1,
8. undanröjande av främmande växter, som till exempel contortatall, genom mekaniska metoder samt främmande djur genom jakt och elfiske,
9. underhåll av upptrampade fiskestigar,
10. undersökning och dokumentation av mark och vatten samt undersökningar av växt- och djurliv i uppföljningssyfte.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. plocka och samla in arter av olika slag, med undantag av bär och matsvamp,
2. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
3. göra åverkan på mark, block, växtlighet, torrträd, annan död ved, eller på vattendragets botten och eventuella flodpärlmusselbankar,
4. elda, annat än med medhavd ved och på för avseendet iordningställda platser,
5. framföra motordrivet fordon i terräng på barmark.

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

6. genomföra eller bedriva organiserat friluftsliv, tävlingar, lägerverksamhet, militär övningsverksamhet eller andra organiserade arrangemang,
7. genomföra vetenskapliga undersökningar som innefattar insamling av arter eller har annan påverkan på naturmiljön.

Undantag från föreskrifterna

A och C-föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder för:

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs, inklusive att framföra motordrivet fordon, för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- b) bedriva renskötsel i enlighet med gällande lagstiftning,
- c) att framföra motordrivet fordon i räddningstjänst, vid sjukfall samt vid polisiära ärenden,

- d) att framföra motordrivet fordon vid efterbevakning efter brand, länsstyrelsepersonal att i tjänsteärendet framföra motordrivet fordon,
- e) jakt enligt jaktlag (1987:259),
- f) fiske enligt fiskeförvaltande organisations regler,
- g) underhåll av befintligt jakttorn eller att på samma plats ersätta ett gammalt jakttorn med ett nytt,
- h) att transportera fälld björn, älg, hjort eller vildsvin med lättare terränggående motorfordon (<450kg),
- i) att bibehålla framkomlighet för gående på upptrampade fiskestigar genom att fallet träd får kapas, där stigen korsas av trädet, eller flyttas till sidan av stigen,
- j) normalt underhåll av befintliga vägar och mindre parkeringar som gränsar till naturreservatet, markerade på karta, bilaga 1, innebörden av normalt underhåll av väg förklaras i bilaga 3,
- k) att träd som fallit över, eller hotar att falla över, befintlig kraftledning markerad i karta, bilaga 1, kapas och flyttas.

Efter särskilt tillstånd från Länsstyrelsen skall A och C-föreskrifterna ovan inte heller utgöra hinder för:

- l) sätta upp liten skylt, angående gällande fiskeregler inom Sölvbacka strömmars naturreservat, i anslutning till naturreservatets informationstavlor som är markerade på karta bilaga 1,
- m) uppförande av jakttorn på ny plats,
- n) röjning av buskar och mindre träd i anslutning till jaktpass i syfte att upprätthålla befintliga siktgator i skog,
- o) skötsel av område med fornlämning "boplats" samt "övrig kulturhistorisk lämning", markerade på karta, bilaga 1,
- p) att rensa diken,
- q) anlägga tillgänglighetsanpassade anordningar inom naturreservatet samt lägga spänger längs upptrampade stigar.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 4, för naturreservatets långsiktiga vård.

Redogörelse för ärendet

Ärendets beredning

Ljungans höga naturvärden vid Sölvbacka strömmars har länge varit kända och Länsstyrelsen föreslog 2001 att området skulle ingå i Natura 2000-nätverket, enligt EU:s Art- och Habitatdirektiv (SCI) vilket godkändes av Sveriges regering och EU-kommissionen år 2005. Under samma period påbörjades även arbetet med att bilda naturreservatet Sölvbacka strömmar.

År 2001 inventerade Länsstyrelsen vattendragets omgivande skogsmark, skyddszonen. Ett första gränsförslag till ett blivande naturreservat togs fram 2003. Efter godkännande från Naturvårdsverket informerades år 2004 markägarna om Länsstyrelsen planer på bildande av Sölvbacka strömmar naturreservat. Planerna blev sedan vilande tills förslaget att bilda naturreservat åter prioriterades år 2014 och markägarna kontaktades ånyo. Efter flera gränsändringar i dialog med markägarna fick Lantmäteriet uppdraget att mäta in områdets gränser. Efter nödvändig fastighetsbestämning och ytterligare en gränsändring färdigställdes uppdraget 2015.

Uppdragen att värdera objektet och sköta förhandlingen har utförts av auktoriserade konsultfirmor. Värderingar slutfördes 2015 och förhandlingen avslutades 2020, då alla avtal om intrångsersättning med berörda markägare, Svenska Cellulosa Aktiebolaget (SCA) samt SCA Skogsfastigheter Aktiebolag, var klara.

Under 2021 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till beslut om naturreservat. Markägare, ägare av särskild rätt inom området, berörda samebyar samt ett flertal berörda myndigheter och intresseorganisationer fick möjlighet att yttra sig över förslaget.

Synpunkter på förslaget till beslut

Totalt inkom nio yttranden till Länsstyrelsen, varav sex med synpunkter och ett med meddelande om att avstående från att yttra sig.

Handölsdalens sameby inkom med synpunkten att det vill bygga släpparmar för att styra renar vid övergång över Ljungan. Området där renarna ska gå över är 75-100 meter brett och ligger strax nedom regleringsdammen i västra delen av naturreservatet. Bedriva renskötsel i enlighet med gällande lagstiftning är ett undantag från naturreservatets föreskrifter och Länsstyrelsen bedömer att

åtgärden med släpparmar ingår i undantaget. Detta förtydligas under rubriken "Länsstyrelsens bedömning".

Sametinget inkom med synpunkten att de vill att samebyarna som är verksamma i området, Tåssåsens och Handölsdalens samebyar, blir involverad i processen och för skötsel. Länsstyrelsen samråder med samebyarna i de fall där någon mer omfattande skötselåtgärd ska utföras.

Synpunkt inkom från Bergs kommun om att föreskrifterna A1-A4 tar bort möjligheten att anlägga tillgänglighetsanpassningar och att lägga spänger i området. Länsstyrelsen ser positivt på kommunens arbete med tillgänglighetsanpassningar av friluftaktiviteter såsom fiske. För att det ska vara möjligt att tillgänglighetsanpassa anordningar, utöver det arbete som Länsstyrelsen själv genomför, så införs ett undantag med tillståndsplikt i föreskrifterna att det ska vara möjligt att med Länsstyrelsens tillstånd utföra åtgärder.

Synpunkt inkom även från Härjeåns Nät AB om att de inte har något att erinra under förutsättning att verksamheten med eldistribution i området, kraftledningen mellan Storsjö och Henvålen, ryms inom undantagen från föreskrifter. Då det finns en skogsbilväg mellan naturreservatets gräns och befintlig ledningen är risken för konflikt väldigt liten men Länsstyrelsen har ändå lagt till ett undantag om att fallet träd från naturreservatet får kapas.

Synpunkter inkom därtill från Ljungans Vattenregleringsföretag (LVF) som ansvarar för årsregleringen i Storsjön. LVF har tidigare haft planer på att bygga en fiskväg vid regleringsdammen. För detta utgår de från att den årsreglering som nu bedrivs i Storsjön består och påpekar att detta inte är förenligt med att det i förslaget till beslut om naturreservat står en bedömning om nedmontering av dammen. LVF vill även att Länsstyrelsen tar hänsyn till att det bedrivs årsreglering vid dammen i Storsjöns utlopp och att inga tillkommande beslut eller planer avseende naturreservatet ska begränsa den fortsatta möjligheten till att kunna bedriva årsreglering för nedströms liggande kraftverk. Länsstyrelsen har valt att ta bort skrivningen om nedmontering av dammen från bedömningen då detta ligger utanför detta beslut.

Synpunkter inkom även från Försvarmakten som motsätter sig ett kategoriskt förbud mot militär övningsverksamhet inom naturreservatet och förespråkar att den föreskriften i beslutet som direkt förbjuder militär övningsverksamhet revideras eftersom militär övningsverksamhet omfattar många olika typer av

verksamheter som kan se ut på väldigt många olika sätt. Försvarsmakten förespråkar att begreppet militär övningsverksamhet stryks ur beslutets föreskrift C6. Detta i syfte att motverka att naturreservatet utgör hinder för verksamheten. Länsstyrelsen väljer att låta denna föreskrift stå kvar då den står under rubriken "Utan Länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:" vilket innebär att Försvarsmakten har möjlighet att söka tillstånd för många olika typer av verksamheter.

Länsstyrelsens bedömning

Vattendraget

Det mest framträdande naturvärdena vid Sölvbacka strömmar är områdets utterbestånd. Uttrarna har tidigare kartlagts och resultatet av undersökningen, samt det faktum att uttern existerat i området med lång kontinuitet, visar ett livskraftigt utterbestånd i och omkring Sölvbacka strömmar. I strömmarna finns även en rik bottenfauna och ett livskraftigt fiskebestånd. Fiskbeståndet av reproducerande öring, harr och sik indikerar ett ekologiskt funktionellt vattendrag trots påverkan av reglering och flottning.

Ljungan är dessutom en del av ett vattensystem som ingår i en sammanställning över särskilt värdefulla vatten utarbetad av Naturvårdsverket och Fiskeriverket. Naturvårdsverket pekar ut att vattendraget håller mycket höga värden inom samtliga delar av den biologiska mångfalden (genetisk variation hos individerna inom en art, variation mellan olika arter samt mellan olika naturtyper och landskap). Detta trots att vattendraget är påverkat av både vattenkraft och tidigare tillrättalägganden för flottning. Fiskeriverket pekar ut värdet i en storvuxen och ursprunglig öringstam samt ursprunglig harrstam. Sölvbacka strömmar naturreservat är även del av Övre Ljungan, ett vattensystem utpekad av Länsstyrelsen Jämtlands län för att det håller särskilt höga limniska bevarandevärden och har en stor betydelse för en grön infrastruktur.

Därtill ingår hela vattendraget (43,7 hektar) i Natura 2000, EU:s ekologiska nätverk av skyddsvärda naturområden (Sölvbacka strömmar, SE0720369). Dessa områden ska enligt 16 § förordning (1998:1252) om områdesskydd, med stöd av miljöbalken, vara generellt prioriterade för formellt skydd.

För flodpärlmussla finns ingen officiell observation i Sölvbacka strömmar efter 1996. Efter att vattendrag återställts med lämpliga bottenar kan dock en återintroduktion av flodpärlmussla troligtvis leda till att det bildas en livskraftig population.

Skog och våtmark i anslutning till vattendraget

Skälet till att ge skogsmarken runt vattendraget ett formellt skydd är främst för att bevara en funktionell skyddszon. Skogen ger invånarna i vattendraget naturlig skugga, nedfall av löv, barr, insekter samt tillgång på död ved och är nödvändig för bevarande av en god livsmiljö för vattendragets fauna. Trädens rötter i vattnet ger gömställen för invånarna. Vattendraget och omgivande strandzon utgör en ekologisk enhet där organismer, material och energi utbyts i båda riktningarna. Bevuxen strandzon kan även fungera som filter för grumligt eller förorenat vatten. Träd- och buskvegetation med inslag av lövträd i strandzon och svämplan ökar även i sig själv artrikedomen i området med avseende på bland annat fåglar och rödlistade landlevande ryggradslösa djur, lavar, mossor och svampar. De mindre rikkärren i området bidrar till att även kalkgynnande och kalkkrävande arter kan trivas.

Friluftsliv

Sölvbacka strömmar är redan idag ett av Jämtlands läns värdefullaste sportfiskevatten som lockar både svenska och utländska fiskeentusiaster.

Motiveringar

För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skadas. Viss naturvårdande skötsel behövs dock för att bevara och utveckla biologisk mångfald i områdets naturmiljöer. Länsstyrelsen bedömer på dessa grunder att bildande av naturreservat är det bästa alternativet för att på lång sikt bevara och utveckla områdets höga naturvärden, vilket följaktligen motiverar Länsstyrelsens beslut att bilda naturreservat.

Vattendraget håller en god ekologisk funktionalitet trots att det påverkats av såväl flottningsrensning som vattenreglering. Länsstyrelsen bedömer dock att den biologiska mångfalden samt fiskebeståndet kan främjas genom viss återställning av vattendraget till mer naturlig morfologi. Detta kan ge fria vandringsvägar, naturligare flöde och naturliga svämzoner. En gynnsam utveckling och bevarandestatus av vattendragets mångfald av livsmiljöer och arter kräver även ekologiskt funktionella skyddszoner. Dessa skapas bäst genom att återställningen av vattendraget ger naturliga

svämzoner där lövträd gynnas. Efter genomförda åtgärder ska vattendraget och dess skyddszon få utvecklas fritt.

Sölvbacka strömmar ligger inom renskötselområde och är även delvis utpekad som riksintresse för rennäringen. Naturreservatet och dess föreskrifter ska inte utgöra något hinder för att i enlighet med gällande lagstiftning bedriva renskötsel. Handölsdalens sameby har inför naturreservatets bildande särskilt lyft fram att det finns planer på att bygga släppar i västra delen av naturreservatet för att styra renarnas övergång över Ljungan. Länsstyrelsens bedömning är att åtgärden ryms inom undantaget från föreskrifter ”för att i enlighet med gällande lagstiftning bedriva renskötsel”. Länsstyrelsens bedömer även att en 100 meter bred övergång inte strider mot syftet med naturreservatet och finner därför inga skäl till att besluta om några särskilda föreskrifter mot en sådan åtgärd. Länsstyrelsens bedömer därtill att om en motsvarande övergång för renar behövs i östra delen av naturreservatet, strax sydväst om Över-Grucken och inom riksintresseområde Tåssåsens sameby, så strider detta inte heller mot syftet med naturreservatet. Hänsyn till fornlämningarna ska dock tas.

Beslutet om naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljö kvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Levande sjöar och vattendrag* samt *Ett rikt växt- och djurliv*.

Naturvärdesinventeringar

Ett antal olika inventeringar har genomfört vid Sölvbacka strömmar. Till dessa hör biotopvårdsinventering i slutet av 1980-talet, våtmarksinventering år 1997, dykinventeringar av fiskebeståndet åren 1997 och 2016, naturvärdesbedömning år 1999, skogsmarkinventering år 2001 samt utterinventering åren 2006, 2013 och 2019. År 2010 biotopkarterades delar av vattendraget varvid kunskap gällande bland annat bottenmaterial, strömförhållanden, uppväxtområden för öring samt närmiljön inhämtades.

Förenlighet med riksintressen, planer och områdesbestämmelser

Naturreservatet Sölvbacka strömmar omfattas delvis av riksintressena:

- Anspråk Natura 2000 Habitatdirektivet (SCI) Sölvbacka strömmar SE0720369 (enligt 4 kap. 1 § miljöbalken).

- Rörligt friluftsliv fjällvärlden i Jämtlands län (enligt 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken).
- Rennäringen kärnområde Svedulandet/Brännbodarna, Tåssåsens sameby (enligt 3 kap. 5 § miljöbalken).

Länsstyrelsen bedömer att bildande av naturreservatet Sölvbacka strömmar går väl ihop med dessa riksintressen.

Gällande översiktsplan för Bergs kommun, antagen 2018, pekar ut området för naturreservatet som berört av ovanstående riksintressen. ”*Vindkraft i Bergs kommun, Tillägg till Översiktsplan*” från 2011 pekar ut området som olämpligt för vindkraft.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Vidare bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Marita Ljung. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsråd Susanna Löfgren, chef för naturskydd och förvaltning Per D Sander samt handläggare Maria Gylle, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Marita Ljung

Maria Gylle

Upplysningar

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas, vistas och om ordningen i övrigt inom naturreservatet, gäller omedelbart, även om de överklagas.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan hos mark- och miljödomstolen mot staten inom ett år från det att beslutet på vilket anspråket grundas har vunnit laga kraft vid påföljd att rätten till ersättning eller inlösen annars går förlorad.

Detta beslut ska enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. kungöras i länets författningssamling och i ortstidningarna Östersundsposten och Länstidningen. Sakägare anses därmed ha fått ta del av beslutet.

Länsstyrelsen i Jämtlands län är förvaltare av naturreservatet.

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas orörda.

Spontana bränder inom naturreservatets gränser bör släckas omedelbart.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte. Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön och djurlivet, till exempel:

- hänsynsregler enligt 2 kap. 3 § miljöbalken,
- strandskydd enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken,

- fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845),
- hundhållning enligt 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter,
- för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i särskilda skyddade områden, såsom Natura 2000, krävs tillstånd enligt 7 kap. 28 a-29 b §§ miljöbalken.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Underhåll av väg
4. Skötselplan
- 4a. Skötselplankarta
5. Artförteckning

Länsstyrelsen
Jämtlands län

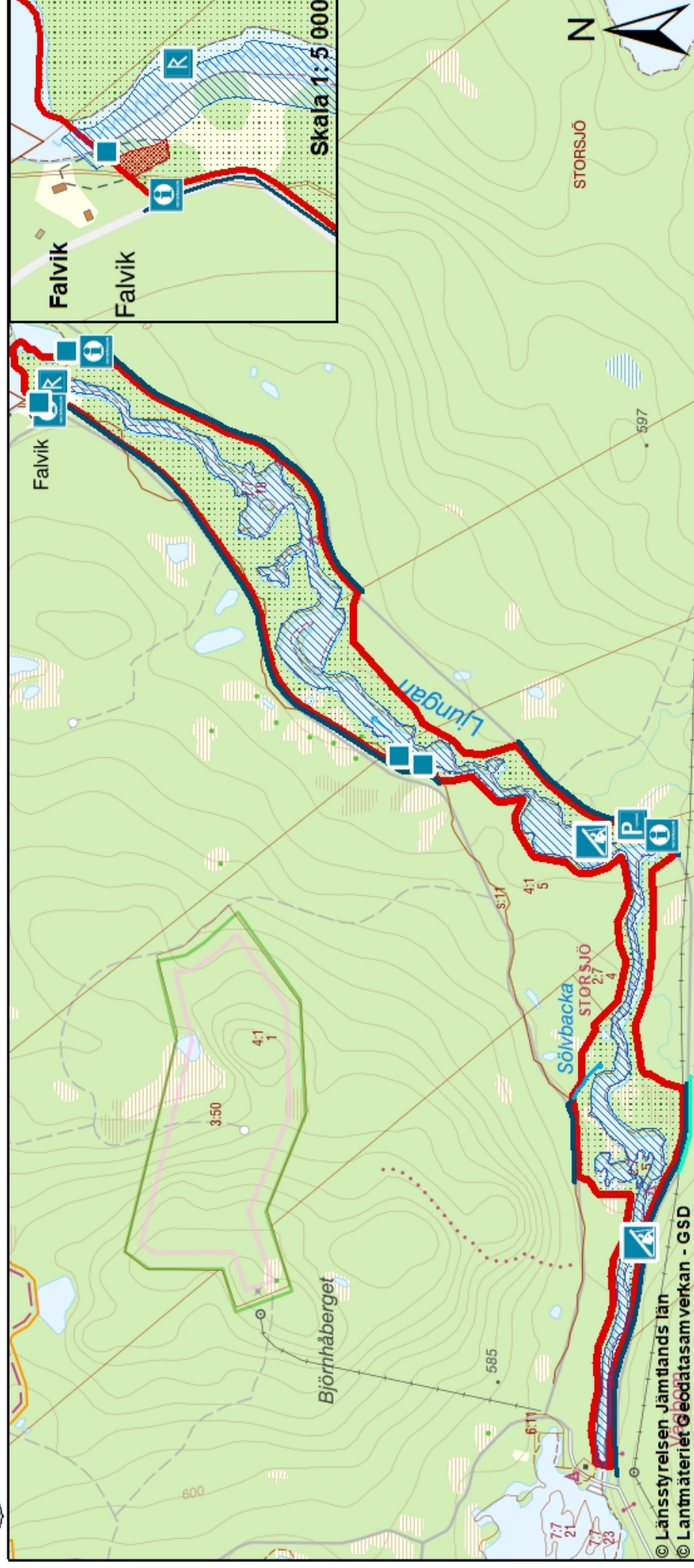
Dnr: 511-367-2021

Bilaga 1

2021-05-17

Naturresevatet Sölvbacka strömmar

Beslutskarta

Gräns för naturresevatet Sölvbacka strömmar

Område omfattat av föreskrift B5

Område omfattat av föreskrift B5, B6 och B7

Område omfattat av undantag o) från föreskrifter

Väg omfattat av föreskrift B3 samt undantag j) från föreskrifter

Väg omfattat av undantag j) från föreskrifter

Kraftledning omfattat av undantag k) från föreskrifter

Informationstavla omfattad av föreskrift B2 och undantag l) från föreskrifter

Vindskydd omfattat av föreskrift B3

Plats omfattad av föreskrift B4

Parkeringsplats omfattad av undantag j) från föreskrifter

Kulturhistorisk lämning omfattad av undantag o) från föreskrifter

0 1 000 m

Skala 1:25 000

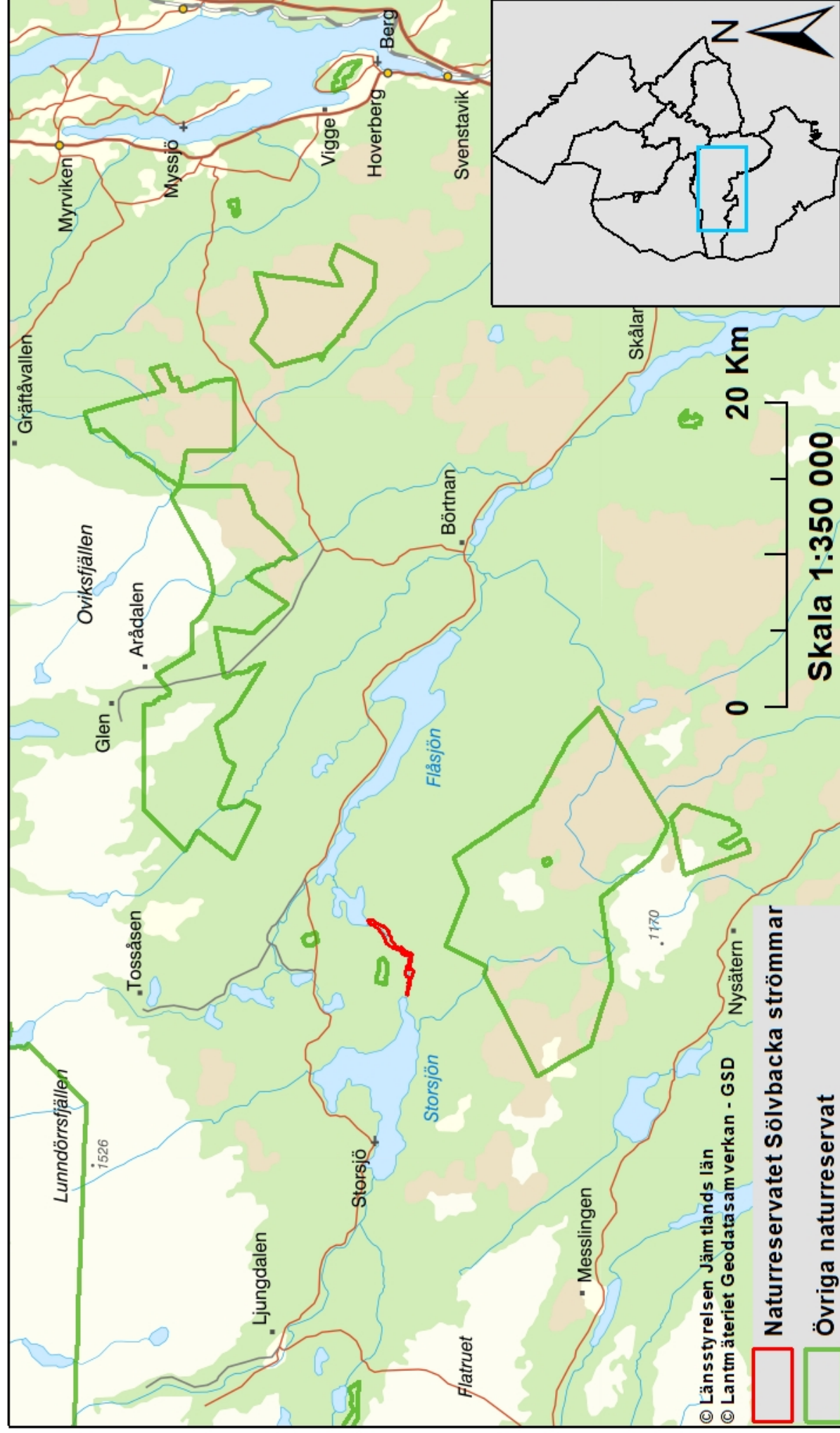
Länsstyrelsen
Jämtlands län

Dnr: 511-367-2021 Bilaga 2

2021-05-17

Naturresevatet Sölvbacka strömmar

Översiktskarta

Skötselplan för naturreservatet Sölvsbacka strömmar

Innehållsförteckning

BESKRIVNINGSDDEL.....	2
Syfte	2
Beskrivning av naturreservatet.....	2
Administrativa data	2
Områdesbeskrivning.....	2
Prioriterade bevarandevärden	5
Natura 2000.....	6
Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer	6
PLANDEL.....	7
Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden	7
Skötselområde A – Vattendrag och strandkanter (53 hektar)	7
Skötselområde B - Skyddszon för vattendrag (103 hektar)	9
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden.....	10
Utmärkning av naturreservatets gräns.....	11
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	11
Övriga uppgifter.....	12
Samråd med rennäringen	12
Uppföljning	12
Tillsyn.....	12
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	13
Källförteckning	13

BESKRIVNINGSDDEL

Syfte

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald samt att skydda och vårda värdefulla naturmiljöer. Områdets strömmande, ekologiskt funktionella, vattendrag med dess mångfald av livsmiljöer och arter samt det område som utgör vattendragets skyddszon ska bevaras och utvecklas.

Syftet är samtidigt att bidra till att uppfylla de åtaganden som följer av att området är utpekad att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, enligt Art- och habitatdirektivet.

Vidare är syftet att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet uppnås genom viss återställning av vattendragets hydrologiska och morfologiska förutsättningar och därefter fri utveckling. Syftet nås även genom anordningar för att underlätta friluftsliv.

Beskrivning av naturreservatet

Administrativa data

Naturreservatets namn	Sölvbacka strömmar
Län	Jämtland
Kommun	Berg
Fastigheter	Del av Storsjö 2:7, 4:1, 5:2, 7:5, 7:7, 8:5, 15:5, 15:7 och 16:3
Markägare	Svenska Cellulosa Aktiebolaget (SCA) samt SCA Skogsfastigheter Aktiebolag
Areal	155,7 hektar, varav 43,7 hektar vatten
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jämtlands län
Natura 2000	Sölvbacka strömmar SE0720369

Områdesbeskrivning

Landskap och läge

Naturreservatet Sölvbacka strömmar är beläget i Bergs kommun, cirka 10 kilometer sydöst om Storsjö by och 27 kilometer nordväst om Börtnan. Området är cirka 156 hektar stort och utgörs i huvudsak av Sölvbacka strömmar vilka är en del av vattendraget Ljungan och har gett naturreservatet dess namn. Området omfattar Ljungans sträckning från Storsjön, belägen 560 meter över havet, och cirka sex kilometer ner till Över-Grucken, 500 meter över havet. För att

vattendraget ska ha en funktionell skyddszon har även en del skog inkluderats i naturreservatet. Ljungan har sina källflöden i Helagsmassivet och Härjångsfjällen.

Geologiska förhållanden

Området ligger i den naturgeografiska regionen ”Dalarnas och Härjedalens näringsfattiga område”. Berggrunden består av granit med inslag av bland annat marmor och olika typer av sandsten, skiffer samt stråk av diabas. Den dominerande jordarten inom naturreservatet är morän.

Vattendraget

Sölvsbacka strömmar har höga naturvärden med mångskiftande ekosystem både i och omkring älven. I vattendraget förekommer ett flertal olika strömtyper, selområden och partier med flergrenighet, samt olika botten typer och vegetationsformer. Den mosaikartade vattenmiljön med sin mångfald av biotoper ger bland annat livsutrymme för fiskarter som öring (*Salmo trutta*), harr (*Thymallus thymallus*), sik (*Coregonus maraena*) och gädda (*Esox lucius*). Sölvsbacka strömmar är även ett trivselområde för utter (*Lutra lutra*) och bäver (*Castor fiber*) liksom för fågelarter som fiskgjuse (*Pandion haliaetus*), sångsvan (*Cygnus cygnus*), trana (*Grus grus*) och strömstare (*Cinclus cinclus*). För uttern är Sölvsbacka strömmar, och uppströms i Ljungans övre del, något av ett kärnområde. Även under artens mest drastiska nedgångsperiod i Sverige från början av 1960-talet fanns det en reproducerande uttergrupp i området.

Sölvsbacka strömmar är påverkat av historiskt skogsbruk genom timmerflottning då en del sträckor rätades ut och rensades från block och sten. Rensning av vattendragen har resulterat i minskning av naturlig variationen i framförallt vattenhastighet och bottenstruktur.

Restaurering av vattenmiljöerna har partiellt genomförts, vilket har lett till att naturvärdena i Sölvsbacka strömmar har förhöjts eller delvis återskapats. En del arbete kvarstår dock och för att skapa ytterligare förutsättningar för växt- och djurlivet att utvecklas och ge möjlighet för ett hållbart ekosystem i vattendraget. Återställningen av flottledspåverkan innebär bland annat att rensvallar med sten och block återförs till vattendraget vilket leder till förbättrad morfologi och ökad kontakt med den ekologiskt viktiga strandzonen. Detta skapar svämzoner och gynnar bland annat strandnära lövträd och tillförsel av död ved vilket är viktig för olika livsformer i både vattnet och på land.

Vattendraget är även påverkat av vattenkraftutbyggnad via årsreglering av uppströms liggande Storsjön. Den nuvarande regleringsamplitud i Storsjödammen är cirka 4,4 meter men det finns en föreskriven minimitappning och ett krav på jämn tappning som säkerställer vattentillgång i Sölvsbacka strömmar året runt. Regleringsdammen hindrar dock fiskvandring mellan Sölvsbacka strömmar och Storsjön, vilket har medfört att det mer långvandrande, storvuxna öringbeståndet som nyttjade lekområden uppströms dammen, inte finns kvar. Vandringsöring som leker i Sölvsbacka strömmar och som sedan växer till i sjöarna nedströms finns dock kvar.

Trots påverkan från historiskt skogsbruk och vattenreglering så håller Sölvbacka strömmar höga naturvärden och har ett stort värde som reproduktions- och uppväxtområden för bland annat utter, harr, sik och öring.

Skogen och våtmarken

I likhet med vattenmiljön är också omgivningen runt älven mosaikartad med inslag av svämängar, myrar, björkkärr (*Betula* spp.), näringsrik granskog (*Picea abies*), gransumpskogar med senvuxen gran lövrika strandskogar samt svämlövskog. Längs delar av älven förekommer naturliga svämplan och översvänningszoner. Flera mindre rikkärr med hög kalkhalt finns i vattendragets omedelbara närhet. Skogen som helhet består i huvudsak av gran och lövträd som björk, gråal (*Alnus incana*), hägg (*Prunus padus*) och sälg (*Salix caprea*). Lokalt förekommer inslag av tall (*Pinus sylvestris*). Enstaka äldre granar, upp mot 200 år, liksom enstaka äldre tallar upp mot 270 år förekommer inom området. Tidigare huggningar medför dock att större delen av området saknar inslag av riktigt gamla bestånd. Den älvnära skogen domineras av intern dynamik. Brandspår som kolade stubbar och övervallade brandljud antyder dock att delar av skogen en gång har präglats av brand. Lokalt förekommer mer rikligt av både stående och liggande död ved, främst gran och björk, i olika förmultningsgrader och dimensioner. En hel del bäverfälld ved av framför allt björk förekommer. I den överlag mångformiga omgivningen har rödlistade arter som till exempel järpe (*Tetrastes bonasia*), hussvala (*Delichon urbicum*), spillkråka (*Dryocopus martius*) och svartvit flugsnappare (*Ficedula hypoleuca*) observerats liksom garnlav (*Alectoria sarmentosa*) och den vedlevande svampen gräddporing (*Sidera lenis*). Även en del kalkgynnande kärlväxter som tillexempel glansvide, (*Salix myrsinites*), tibast (*Daphne mezereum*) har observerats. Också contortatall (*Pinus contorta*) har observerats, men då denna inte är önskvärd inom naturreservatet kommer den att bekämpas.

Naturvårdsarter

I artförteckningen, bilaga 5, anges ett urval av naturvårdsarter funna i naturreservatet Sölvbacka strömmar. Naturvårdsarter är enligt ArtDatabanken arter som är extra skyddsvärda, arter som indikerar att ett område har höga naturvärden eller arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Inom begreppet naturvårdsarter återfinns rödlistade arter, fridlysta arter, nyckelararter, ansvarsarter, typiska arter och signalarter. När det gäller rödlistade arter har totalt 23 arter hittats inom området och bland dessa arter är två sårbara (VU) och resten är missgynnande (NT) eller ej bedömda (NE). En av arterna är utter som dessutom ingår i ett särskilt åtgärdsprogram för hotade arter.

Kulturhistoria och tidigare mark- och vattenanvändning

I nordöstra delen av området, vid Flåsjöns strand, ligger en fornlämning i form av en gammal stenåldersboplats (fyndplats L1946:1131). Den är delvis belägen inom naturreservatets gräns. Boplatsen är synlig som två avtorvade ytor i den norra och i den södra änden av boplatsen, av vilka den i södra finns inom naturreservatet. Skörbränd sten förekommer i båda de avtorvade ytorna. På andra sidan Ljungan finns även en fyndplats (L1946:445) av en övrig kulturhistorisk lämning av okänt ursprung.

Länsstyrelsen Jämtlands län

Sölvsbacka strömmar ingår i Ljungans vattensystem, som tidigare var en del av det som kallades Jämtlands kommunikationsled. Denna led gick mellan Levangers kommun i Norge och Sundsvall. I kommunikationsleden användes båttrafik där det var möjligt. Landtransporter användes mellan sjöar och där vattendragen inte var farbara. När skogen fick ett ekonomiskt värde blev flottningen av timmer på älven intensiv vilket pågick från början av 1800-talet till slutet av 1960-talet.

Sölvsbacka strömmar är påverkat av det historiska skogsbruket med flottning av timmer. För att underlätta flottningen rensades större stenar och block ur från vattendragen och lades på sidan av. Vattenfåran koncentrerades även genom att det byggdes ledarmar för att styra vattnet, vilka idag har ett kulturmiljövärde tillsammans med andra flottningsslämningsar, samt att sidofåror stängdes av. Höllar och större block sprängdes där det behövdes.

Rennäring

Området där naturreservatet är beläget utgörs delvis av kärnområde av riksintresse för rennäringen i Tåssåsens sameby (enligt 3 kap. 5 § miljöbalken; Svedulandet/Brännbodarna). Naturreservatet ligger även inom Tåssåsens och Handölsdalens samebyars totala renbetesland.

Friluftsliv

Sölvsbacka strömmar nyttjas huvudsakligen för sportfiske. Området är ett av Jämtlands läns värdefullaste sportfiskevatten och lockar både svenska och utländska fiskeentusiaster. Det är lätt att nå vattendraget då det finns skogsbilvägar på bägge sidor. Fisket i Sölvsbacka strömmar förvaltas av en fiskevårdsområdesförening och vid fiske gäller aktuell förenings fiskeregler i kombination med föreskrifterna för naturreservatet.

Prioriterade bevarandevärden

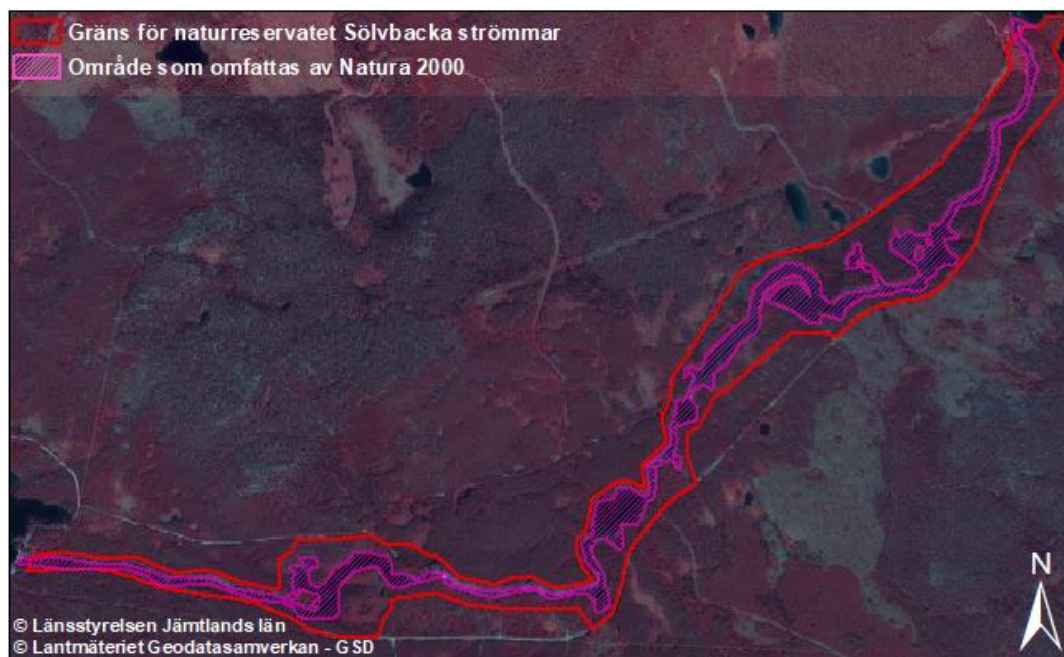
Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Ett till stora delar ekologiskt funktionellt vattendrag.
- En mosaikartad vattenmiljö som med sin mångfald av biotoper ger livsutrymme för olika arter, däribland reproducerande bestånd av öring, harr och sik.
- Ekologiskt funktionell skyddszon med intern beståndsdynamik.
- Häckande skogs- och våtmarksfåglar.
- Natura 2000-naturtypen större vattendrag (3210).
- Natura 2000-arterna utter (1355), sångsvan (A038), fiskgjuse (A094), järpe (A104), tjäder (A108), trana (A127), orre (A409), spillkråka (A236) samt tretåig hackspett (A241).

Natura 2000

Delar av naturreservatet (43,9 hektar) är utpekade att ingå i det europeiska nätverket av skyddade områden, Natura 2000, enligt Art- och habitatdirektivet (figur 1). För ytterligare information om Natura 2000-området, se befintlig bevarandeplan för Sölvbacka strömmar SE0720369.

Figur 1. Karta med naturreservatet Sölvbacka strömmar samt område som omfattas av Natura 2000 (Sölvbacka strömmar SE0720369; 43,9 hektar).

Åtgärdsprogram för hotade arter eller livsmiljöer

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller livsmiljöer. Åtgärdsprogram som är aktuella för detta naturreservat har beaktats i de skötselåtgärder som anges i skötselplanen. Om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP inom naturreservatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte och föreskrifter.

Tabell 1. Åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller naturtyper som är särskilt viktiga för förvaltningen

Åtgärdsprogram	Kommentar
Åtgärdsprogram för bevarande av utter	Utter (<i>Lutra lutra</i>) har observerats i Sölvbacka strömmar. Uttern vill ha buskar, träd och annan skyddande vegetation utmed sjö- och åstränder. Den vill även ha stenrösen, stora rotvalv och andra lämpliga grytplatser i anslutning till vattnet samt tillgång till våtmarker. ÅGP har beaktats i framtagandet av skötselplanen.

PLANDEL

Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden

Naturreservatet är indelat i två skötselområden (A och B). Skötselområde A utgörs av vattendraget, där naturvärdena främst är knutna till den mosaikartade vattenmiljön. Åtgärder i skötselområde har som mål att återställa naturlig hydrologi och morfologi. Skötselområde B utgörs av vattendragets skyddszon med naturvärden knutna främst till intern dynamik och rikkärr. Dessa naturvärden gynnas av fri utveckling.

Skötselområde A – Vattendrag och strandkanter (53 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av en del av vattendraget Ljungan, vid Sölvbacka strömmar, och dess strandkanter (figur 2). Vattendraget består av ett flertal strömtyper som bland annat sel och forsar. Bitvis förekommer mycket sten och block av olika dimensioner i vattendraget och den mosaikartade vattenmiljön med sin mångfald av biotoper ger livsutrymme och lekområden för många olika arter. Flottningsepoken (figur 3) har dock medfört stor påverkan på vattendragets struktur, variation, bredd och vattenhastighet, vilket i sin tur har påverkat, och påverkar, livsmiljöerna för fisk och bottendjur. Delar av älven har återställts efter flottningen men mer arbete återstår för att återföra sten och block från strandkanterna och skapa en mer ringlande älv med mer naturlig flödeshastighet och naturliga svämplan.

Figur 2. Skötselområde A: Vattendraget Sölvbacka strömmar.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av ett så naturligt vattendrag som möjligt. Skötselområdets struktur och sammansättning ska vara variationsrikt med olika sten- och blockdimensioner, sand- och grusbottnar samt död ved. Det ska finnas fria vandringsvägar samt lekbottnar och gömställen

för fisk och annan fauna i vattendraget. Sand- och grusbottenar bör i möjligaste mån genomströmmas med klart syrgasrikt vatten, ha en naturlig näringsstatus samt god vattenkemi och vara tillräckligt buffrat under hela året. Vattendraget bör också i så stor utsträckning som möjligt vara opåverkad av onaturlig näringstillförsel, andra onaturliga utsläpp samt slamtransport. Det ska finnas en funktionell strandzon med naturliga svämplan som omfattar buskar, ris, en rik fröbank, skuggiga områden, gömställen samt lövträd med lövnedfall i vattnet. Detta för att ge gynnsamma livsmiljöer för uttrar, bottenfaunaorganismer, fiskar, fåglar, insekter samt fuktkrävande rödlistade kärlväxter, mossor, lavar och svampar. Det ska finnas rikliga, och ej minskande, förekomster av för naturtypen typiska arter av främst utter, öring, harr, sik, bottenfauna samt strand- och vattenlevande fåglar och insekter. Inga främmande arter ska förekomma. Arealen för skötselområdet vattendrag och strandkanter ska vara minst 53 hektar.

Figur 3. Skötselområde A: Sölvbacka strömmar med rester från flottningsepoken.

Förvaltningsinriktning

- Återställning av vattendrag, åtföljt av fri utveckling i kombination med borttagande av eventuella främmande arter samt uppföljningar av vattendragets biologiska och kemiska status.

Skötselåtgärder

- Upprättande av plan för fortsatt återställning av vattendrag, till mer likt hur det var innan flottningsepoken, samt utförande av åtgärder enligt plan. Detta kan innebära punktvisa restaureringsinsatser längs älven med hjälp av grävmaskin och varsam tillsats av sten, block, grus, sand och död ved från vattendragens kanter samt eliminering av möjliga vandringshinder. Extra grus kan tillsättas om behov finns för utveckling av lekbottenar. Hänsyn till utter ska tas under arbetets gång. Efter återställning lämnas området för fri utveckling. Under restaureringsarbetet ska hänsyn även tas till fornlämningar samt kulturmiljövärden som till exempel flottningslämningar. En dialog ska föras med

kulturmiljöhandläggare på Länsstyrelsen Jämtlands län om kulturmiljöerna i och vid vattendraget bör dokumenteras innan restaureringsarbetet.

- I samråd med markägare utföra kalkning av vattendraget om pH-värden under 6,2 frekvent registreras vid den vattenkemiska uppföljningen.
- Oskadliggörande av främmande arter. Växter tas bort genom mekaniska metoder, som till exempel rotupptag och slåtter. Arter som till exempel mink (*Neovison vison*) och bisam (*Ondatra zibethicus*) reduceras genom jakt. Amerikansk bäckröding (*Salvelinus fontinalis*) och andra främmande fiskarter reduceras genom elfiske.
- Uppföljning av vattendragets biologiska och kemiska status ska utföras enligt uppföljningsplan för Natura 2000-området (Sölvsbacka strömmar SE0720369; diarienummer: 511-8553-2017). I detta ingår bland annat underökning av bottenfauna, kemisk status och dykinventeringar av fiskebeståndet. Åtgärder för bevarande av god biologisk och kemisk status baseras på resultatet av undersökningarna.
- En fiskevårdsområdesförening kommer även fortsatt att ha ansvaret för fiskeförvaltning med ingående fångsrapportering. Länsstyrelsen ska aktivt bistå med rådgivning, fiskbeståndens aktuella status samt uppföljning enligt uppföljningsplan för Natura 2000-området (Sölvsbacka strömmar SE0720369; diarienummer: 511-8553-2017). Detta för att säkerställa att bevarandemålen för naturreservatet kan uppnås och utvecklas.
- Inventering av vägpassager för fisk och utter, förbi vägarna strax utanför naturreservatet, ska utföras enligt uppföljningsplan för Natura 2000-området (Sölvsbacka strömmar SE0720369; diarienummer: 511-8553-2017). Åtgärder som behövs för fisk- och utterpassage, till exempel trumbyten och tröskling, utförs vid behov.

Ej prioriterade skötselåtgärder

- Återintroduktion av flodpärlmussla inom gräns utmärkt på skötselplankarta, bilaga 4a.

Skötselområde B - Skyddszon för vattendrag (103 hektar)

Skötselområdets huvudsakliga bidrag till naturreservatet är som skyddszon för vattendraget (figur 4). Området är dock i sig mosaikartat, med inslag av svämängar, myrar, björkkärr, näringsrik granskog, gransumpskogar, lövrika strandskogar samt svämlövskog, och har en del naturvärden knutna till intern dynamik och rikkärr. Längs delar av älven förekommer naturliga svämplan och översvämningszoner. Flera mindre rikkärr med hög kalkhalt finns i vattendragets omedelbara närhet. Skogen som helhet består i huvudsak av gran och lövträd som björk, gråal, hägg och sälg. Lokalt förekommer inslag av tall samt en del contortatall.

Figur 4. Skötselområde B: vänstra bilden, skyddszon; högra bilden, skyddszon med bäveringrepp.

Bevarandemål

Skötselområdet ska bestå av ett mosaikartat område med inslag svämängar, myrar, björkkärr, näringsrik granskog, gransumpskogar, lövrika strandskogar samt svämlövskog. Våtmarker ska vara fria från körskador samt ha en naturlig hydrologi och naturlig näringsstatus. Skogen ska ha en struktur och en sammansättning som tydligt är präglad av intern beståndsdynamik med stor andel gamla träd samt rikligt med torrträd och lågor av olika förmultningsgrad. Det ska finnas en för vattendraget funktionell strandzon med ett naturligt svämplan samt buskar och lövträd. Det ska finnas rikliga och ej minskande förekomster av utter samt för naturtyperna typiska strukturer, funktioner och arter, främst inom artgrupperna vedsvampar, lavar, insekter och fåglar. Området ska vara fritt från främmande arter. Arealen för skötselområdet ska vara cirka 103 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Skötselområdet lämnas för fri utveckling i kombination med borttagande av främmande arter och underhåll av fiskestigar.

Skötselåtgärder

- Oskadliggörande av främmande arter. Contortatall och andra växter tas bort genom mekaniska metoder som fällning, rotupptag och slåtter. Arter som till exempel mink och bisam reduceras genom jakt.
- Upptrampade fiskestigar underhålls vid behov.

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Som ett av Jämtlands läns värdefullaste sportfiskevatten är Sölvbacka strömmar ett känt utflyktsmål för sportfiskare som lockar både svenska och utländska fiskeentusiaster. Det är lätt att nå vattendraget då det finns skogsbilvägar på bägge sidor. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets höga natur- och friluftslivsvärden eventuellt att bli mer kända, men med tanke på det redan förhållandevis höga antalet besök av fiskare så innebär

naturreservatstatusen troligen ingen större skillnad för mängden besökare. Fisket i Sölvsbacka strömmar förvaltas av fiskevårdsområdesförening.

Bevarandemål

Det ska vara lätt både att hitta och att ta sig till naturreservatet. Vid naturreservatets entré och vid väganslutningar ska det finnas god information om naturreservatets naturvärden samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet. Det ska även finnas god information för vad som gäller för fisket enligt fiskevårdsområdesförenings regler. I närhet till vattendraget bör det finnas väl underhållna rastplatser med möjligheter till eldning med medhavd ved. Det bör även finnas dess i anslutning till området.

Skötselåtgärder

- Informationstavlor för naturreservatet ska sättas upp vid platser markerad på karta, bilaga 1 och 4a.
- Befintliga vindskydd, markerade på karta bilaga 4a, ska underhållas.
- Rastplatser med sitt- och eldningsmöjligheter bör anläggas på platser markerade på karta, bilaga 4a, och senare underhållas. Rastplatsen och utedasset i centrala delen av område, markerad med symbol för rastplats och utedass i karta, bilaga 4b, bör anläggas först och helst inom fyra år. Övriga eventuella rastplatser markerade med Ö i karta samt utedass vid regleringsdammen markerat i karta, bilaga 4b, anläggs vid behov.
- Väg, markerad på karta bilaga 4a, bör underhållas om regleringsdammen uppströms rivs.
- Ett samarbete bör initieras mellan Länsstyrelsen, gällande fiskevårdsområdesförening och SCA för att underlätta framtida arbete med förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

En översikt av skötselåtgärder som ska genomföras i naturreservatet Sölvsbacka strömmar finns i tabell 2.

Tabell 2. Sammanfattning av skötselåtgärder som bör genomföras i naturreservatet Sölvsbacka strömmar samt när dessa skötselåtgärder bör utföras.

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio.	När	Frekvens
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser.	1	Inom 1 år	Återkommande vid behov
A	Upprättande av plan för återställning av vattendrag samt åtgärder enligt plan.	1	Tills färdigställt	Tills färdigställt

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio.	När	Frekvens
A	Undanröjande av främmande arter.	1	Vid behov	Återkommande vid behov
A	Uppföljning av vattendragets biologiska och kemiska status.	1	Enligt Natura 2000	Enligt Natura 2000
A	Åtgärder enligt resultat av uppföljning.	1	Vid behov	Återkommande vid behov
A	Kalkning av vattendrag.	1	Vid behov	Återkommande vid behov
A	Upprätta plan för återintroduktion av flodpärlmussla.	2	Inom 5 år	Engångsåtgärd
A	Åtgärder enligt plan för återintroduktion av flodpärlmussla.	2	Enligt plan	Enligt plan
B	Undanröjande av främmande arter.	1	Vid behov	Återkommande vid behov
	▪ Contortatall	1	▪ Inom 2 år	
Friluftsliv	Uppsättning av informationstavlor för Sölvbacka strömmar naturreservat.	1	Inom 1 år	Underhåll vid behov
Friluftsliv	Befintliga vindskydd och fiskestigar underhålls	1	Vid behov	Återkommande vid behov
Friluftsliv	Rastplatser med sitt- och eldningsmöjligheter samt utedass anläggs i centrala delarna av naturreservatet.	2	Inom 4 år	Underhåll vid behov
Friluftsliv	Rastplatser med sitt- och eldningsmöjligheter samt utedass anläggs.	3	Vid behov	Underhåll vid behov
Friluftsliv	Samarbete med SCA och gällande fiskevårdsområdesförening.	1	Inom 1 år	Återkommande vid behov

Övriga uppgifter

Samråd med rennäringsen

Innan någon större skötselåtgärd genomförs ska samråd med Tåssåsens och Handölsdalens samebyar ske.

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för varje skötselområde för bedömning av områdets bevarandetillstånd. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer. Målindikatorer för uppföljning av bevarandemålen för naturreservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan som fastställs separat.

Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för fortlöpande tillsyn av att naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsverket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av reservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Källförteckning

Tryckta källor

- Bergs kommun 2018. Översiktsplan för Bergs kommun.
- Bergs kommun 2011. Vindkraft i Bergs kommun. Tillägg till Översiktsplan.
- Havs- och vattenmyndigheten 2013. Riktlinjer för regionala miljöövervakningsprogram 2015-2020 Preciserade riktlinjer för akvatisk miljöövervakning.
- Lundqvist, J, 1969: Jordartskarta över Jämtlands län, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr: Ca 45
- Lundqvist J, 1984: Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k:n, skala 1:200 000. Sveriges geologiska undersökning, serie nr Ba 31
- Länsstyrelsen i Jämtlands län 2017. Uppföljningsplan för Natura 2000-området: Ljungan Uppströms Storsjön SE0720285 och Sölvbacka strömmar SE0720369. Diarienummer: 511-8553-2017
- Naturvårdsverket 2005. Naturskyddsåtgärder i skogmyrmosaiker. Vägledning. Naturvårdsverkets Rapport 5516.
- Naturvårdsverket 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av utter. 2006-2010, Naturvårdsverket rapport 5614.
- Naturvårdsverket 2007. Myrskyddsplan för Sverige. Objekt 1009209 Blekbäcken & Stensundet. Naturvårdsverket Rapport 5669.
- Naturvårdsverket 2008. Planering av naturreservat – vägledning för beskrivning, indelning och avgränsning. Naturvårdsverkets Rapport 5788.
- Naturvårdsverket 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige. Riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverkets Rapport 6379.
- Naturvårdsverket 2013. Förvaltning av skogar och andra trädbärande marker i skyddade områden. Naturvårdsverket Rapport 6561.
- Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet och Handisam 2013. Tillgängliga natur- och kulturområden. En handbok för planering och genomförande av tillgänglighetsåtgärder i skyddade utomhusmiljöer. Naturvårdsverket Rapport 6562.
- Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen 2005, reviderad 2017. Nationell strategi för formellt skydd skog.
- Skogsstyrelsen 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer.
- Skogsstyrelsen 2020. Ett urval av naturvårdsarter och andra indikatorarter. Skogsstyrelsen.
- Sveriges Geologiska Undersökning 1984. Karta över berggrunden i Jämtlands län utom förevarande Fjällsjö k:n.

Källor på internet

Artdatabanken och Naturvårdsverket. Artportalen. www.artportalen.se.

Lantmäteriet. Historiska kartor. Generalstabskartan: Åsarna J242-72-1 1923; Ekonomiska kartan: Stor-svartåsen J141-18D2-3e-f76 1973-74. <http://historiskakartor.lantmateriet.se>.

Länsstyrelsen i Jämtlands län 2018. Bevarandeplan för Natura 2000-området Ljungan;

Uppströms Storsjön SE0720285 och Sölvbacka strömmar SE0720369.

<https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/#Ljungan;%20Uppstr%C3%B6ms%20Storsj%C3%B6n>

Naturvårdverket. EU:s direktiv för biologisk mångfald.

<https://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/EU-och-internationellt/EUs-miljoarbete/Biologisk-mangfald-i-EU/EUs-naturvardsdirektiv/>

Naturvårdverket. Natura 2000 i Sverige. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddad-natur/Natura-2000/>

Naturvårdverket. Biologisk mångfald. <https://www.naturvardsverket.se/Sa-mar-miljon/Vaxter-och-djur/Biologisk-mangfald/>

Naturvårdverket. Process att bilda naturreservat. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddad-natur/Naturreservat/Process-att-bilda-naturreservat/>

Naturvårdsverket. Vägledning för arbetet med att bilda naturreservat.

<http://naturvardsverket.se/sv/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddade-omraden/Process-att-bilda-naturreservat/#planera>

Riksantikvarieämbetet. Fornminnesregistret. Forsök: <https://app.raa.se/open/forsok/>

Sametinget. Underlag för planer. www.sametinget.se/8382 Kartor över Riksintresse, strategiska platser och årstidsland

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Rödlistade arter i Sverige. www.artfakta.se.

Övriga källor

Berggrundsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs berggrundsdatabas 2020-11-02. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Jordartsdata över Jämtlands län, hämtad från SGUs jorddatabas 2020-11-02. © Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Länsstyrelsen i Jämtlands län. Länsstyrelsen naturvärdesinventeringar.

Foto: Länsstyrelsen Jämtlands län

Länsstyrelsen
Jämtlands län

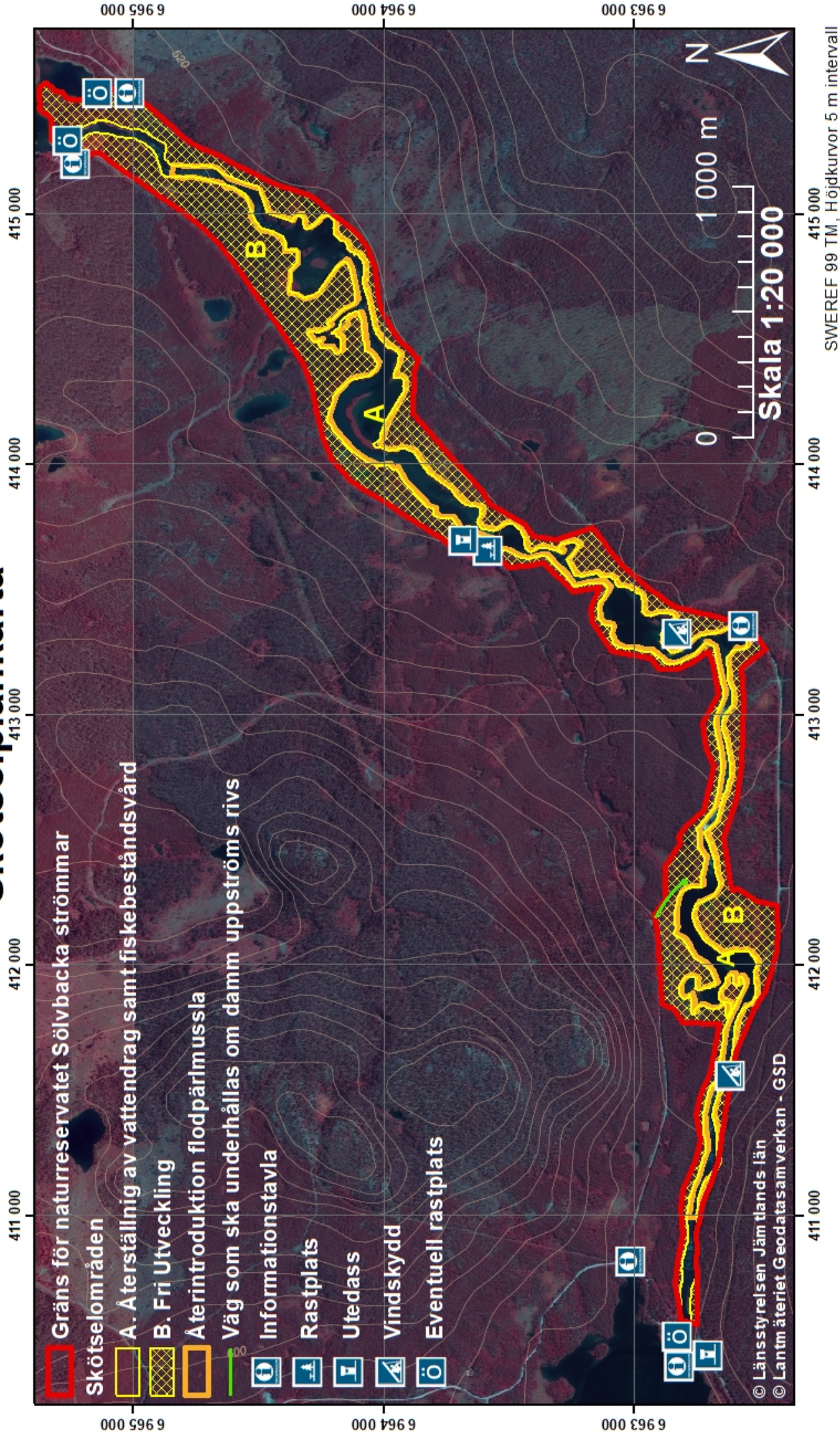
Dnr: 511-367-2021

Bilaga 4a

2021-05-17

Naturresevatet Sölvbacka strömmar

Skötselplankarta

Underhåll av väg

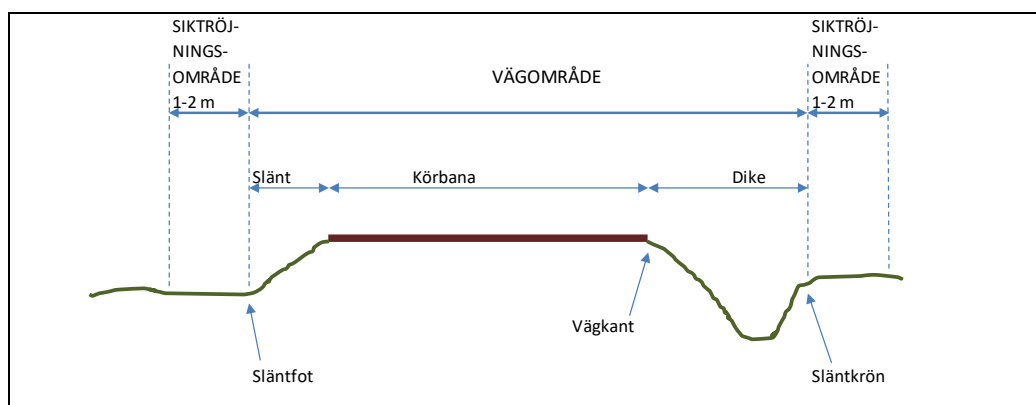
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom till exempel dikesrensning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Det är väghållarens ansvar att den utrustning och de maskiner som används vid underhållsarbeten är rengjorda och att jordmassor från annan plats inte tillförs naturreservatet. Detta för att förhindra spridningen av främmande arter.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det så kallade siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

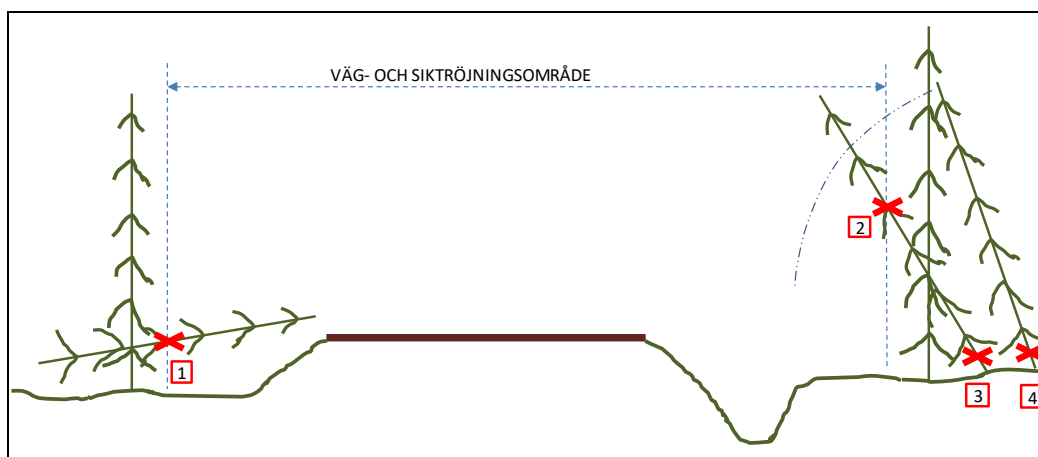
Inför större arbeten, till exempel efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, ska Länssstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena. I vissa fall kan sådana åtgärder också kräva tillstånd från Länssstyrelsen.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa så kallade farliga kantträd med mera, i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1). Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att markägaren får ta till vara de delar av fällda och/eller kapade träd, delar av träd med mera, som är inom väg- och siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, skall väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, det vill säga i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden med mera som naturreservatet syftar till att skydda.

Artförteckning Sölvbacka strömmar naturreservat

I artförteckningen nedan anges ett urval av naturvårdsarter funna i naturreservatet Sölvbacka strömmar. Naturvårdsarter är enligt ArtDatabanken arter som är extra skyddsvärda, arter som indikerar att ett område har höga naturvärden eller arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Inom begreppet naturvårdsarter återfinns rödlistade arter, fridlysta arter, nyckelarter, ansvarsarter, typiska arter och signalarter.

Förklaring till kolumnen Kategori:

- Rödlistekategori: VU = sårbar, NT = missgynnad och NE = ej bedömd.
- N2 = Ingår i Natura 2000 Art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet.
- § = Skyddad enligt Artskyddsförordningens (SFS 2007:845) paragrafer 4, 5, 7, 8 och/eller 9.
- * = Indikatorart för kalkrik mark
- ÅGP = Ingår i åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper framtagna av ArtDatabanken på uppdrag av Naturvårdsverket samt Havs- och vattenmyndigheten.

Förklaring till kolumnen Signal- och E-art:

Signalarter (S) är arter som med sin närvaro eller frekvens indikerar att ett område har höga naturvärden. E-art (E) är en ekologisk ståndortsindikator som visar på speciella ståndorter som i kombination med andra miljöförhållanden (kriterier) eller andra arter kan visa på höga naturvärden. Enbart förekomst av E-art visar inte alltid höga naturvärden (Skogsstyrelsen, 2020).

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Kategori	Signal- och E-art
Däggdjur			
<i>Lutra lutra</i>	Utter	NT, N2, §, ÅGP	
Lavar			
<i>Alectoria sarmentosa</i>	Garnlav	NT	S
<i>Chaenotheca subroscida</i>	Vitgrynig nållav	NT	
<i>Leptogium saturninum</i>	Skinnlav		S
<i>Lobaria scrobiculata</i>	Skrovellav	NT	S
<i>Nephroma bellum</i>	Stuplav		S
<i>Parmeliella triptophylla</i>	Korallblylav		S
<i>Schismatomma pericleum</i>	Rosa skärelav	NT	
Svampar			
<i>Asterodon ferruginosus</i>	Stjärntagging	NT	
<i>Cystostereum murrayi</i>	Doftskinn	NT	S
<i>Sidera lenis</i>	Gräddporing	VU	S
<i>Trichaptum laricinum</i>	Violmussling	NT	
<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	Ullticka	NT	S

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Kategori	Signal- och E-art
<i>P. nigrolimitatus</i>	Gränsticka	NT	S
Mossor			
<i>Campylium stellatum</i>	Guldspärrmossa	*	
<i>Cinclidium stygium</i>	Myruddmossa	*	
<i>Fissidens adianthoides</i>	Stor fickmossa	*	
<i>Lophozia rutheana</i>	Praktflikmossa	*	
<i>Meesia triquetra</i>	Trekantig svanmossa	*	
<i>Rhytidelphus triquetrus</i>	Kransmossa	*	
<i>Sphagnum contortum</i>	Lockvitmossa	§	
<i>S. platyphyllum</i>	Skedvitmosa	§, *	
<i>S. riparium</i>	Klyvbladsvitmossa	§	
<i>S. subsecundum</i>	Krokvitmossa	§	
<i>S. teres</i>	Knoppvitmossa	§	
<i>S. warnstorffii</i>	Purpurvitmossa	§	
<i>Scorpidium cossonii</i>	Späd skorpionmossa	*	
<i>S. scorpidoides</i>	Korvskorpionmossa	*	
<i>Warnstorffia tundrae</i>	Nordlig krokmosa	*	
<i>Tomentypnum nitens</i>	Gyllenmossa	*	
Kärlväxter			
<i>Aconitum lycoctonum</i> ssp. <i>lycoctonum</i>	Nordisk stormhatt		E
<i>Carex flava</i>	Knagglestarr	*	
<i>C. nigra</i> var. <i>junceae</i> .	Styltstarr	NE	
<i>Cotoneaster scandinavicus</i>	Rött oxbär	*	
<i>Crepis paludosa</i>	Kärrfibbla		E
<i>Dactylorhiza incarnata</i> ssp. <i>incarnata</i>	Äkta ängsnycklar	NE, §, *	
<i>D. maculata</i> sp..	Fläcknycklar	§	
<i>Daphne mezereum</i>	Tibast	§, *	S
<i>Gymnadenia conopsea</i>	Brudsporre	§, *	
<i>Moneses uniflora</i>	Ögonpyrola		S
<i>Salix myrsinites</i>	Glansvide	*	
Fåglar			
<i>Accipiter nisus</i>	Sparvhök	§	
<i>Cinclus cinclus</i>	Strömstare	§	
<i>Corvus corone</i>	Kråka	NT, §	
<i>Cygnus cygnus</i>	Sångsvan	N2, §	
<i>Delichon urbicum</i>	Hussvala	VU, §	

Postadress

831 86 ÖSTERSUND

Besöksadress

Residensgränd 7

Telefon

010-225 30 00

E-post

jamtland@lansstyrelsen.se

Webb

www.lansstyrelsen.se/jamtland

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Kategori	Signal- och E-art
<i>Dryocopus martius</i>	Spillkråka	NT, N2, §	
<i>Ficedula hypoleuca</i>	Svartvit flugsnappare	NT, §	
<i>Grus grus</i>	Trana	N2, §	
<i>Lyrurus tetrix</i>	Orre	N2, §	
<i>Pandion haliaetus</i>	Fiskgjuse	N2, §	
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Grönsångare	NT, §	
<i>Picoides tridactylus</i>	Tretåig hackspett	NT, N2, §	
<i>Poecile montanus</i>	Talltita	NT, §	
<i>Turdus iliacus</i>	Rödvingetrast	NT, §	
<i>T. pilaris</i>	Björktrast	NT, §	
<i>Tetrao urogallus</i>	Tjäder	N2, §	
<i>Tetrastes bonasia</i>	Järpe	NT, N2, §	
Fiskar			
<i>Salmo trutta</i>	Öring		
<i>Thymallus thymallus</i>	Harr		
<i>Coregonus maraena</i>	Sik		

Postadress

831 86 ÖSTERSUND

Besöksadress

Residensgränd 7

Telefon

010-225 30 00

E-post

jamtland@lansstyrelsen.se

Webb
www.lansstyrelsen.se/jamtland